

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
кафедра германської філології та перекладу

Особливості й труднощі перекладу молодіжного сленгу на основі роману
Беньяміна Леберта «Crazy»

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «бакалавр»
студентки 4-го курсу
освітньої програми
**«Переклад з німецької та англійської
мов»,**
спеціальність – 035.043 «Германські мови
та літератури (переклад включно), перша
– німецька»
Софія Дмитрівна БОГАЙЧУК
Науковий керівник:
к.філол.н., доц. Наталія БІЛОУС

«Допущено до захисту»
Протокол засідання
кафедри германської філології та перекладу
протокол № 12 від «11» червня 2024 року
завідувач кафедри Сол
к.філол.н., доц. Олександр СТАСЮК

КИЇВ
2024

АНОТАЦІЯ

Основною метою цієї дипломної роботи є дослідити сучасну молодіжну мову німецьких підлітків, проаналізувати особливості та основні проблеми перекладу сленгу на прикладі роману «Crazy» Беньяміна Леберта.

У першій частині наукової роботи дається визначення словосполучення «молодіжна мова», описується її значення у сучасній німецькій мові. У другій – практичній частині – аналізуються особливості, методи й труднощі перекладу молодіжної мови у романі.

Об'єктом даного дослідження є молодіжний сленг у романі «Crazy» Беньяміна Леберта, предметом – лексичні особливості й труднощі перекладу сучасної німецької молодіжної мови у цьому романі. Методи дослідження – порівняльний аналіз, функціональний метод для дослідження практичного використання німецького молодіжного сленгу та контент-аналіз.

Актуальність даного дослідження полягає у необхідності проведення перекладацького аналізу молодіжної мови, що використовується в літературі для підліткової аудиторії. Це явище викликає підвищений інтерес через його широке поширення серед сучасних письменників. Дослідження цієї проблематики є важливим для глибшого розуміння ролі та впливу молодіжної мови в літературних творах.

На основі проведених досліджень можна зробити наступні висновки: сучасна молодіжна мова відіграє суттєву роль у контексті німецького мовного середовища; аналіз роману «Crazy» Беньяміна Леберта та особливостей перекладу молодіжного сленгу у творі надає можливість глибше розуміти значення та вплив молодіжної мови в суспільстві. Таким чином, дослідження молодіжної мови у літературі для підлітків має велике значення для наукового розвитку та розуміння сучасних мовних тенденцій.

Ключові слова: сленг, молодіжна мова, українська мова, німецька мова, порівняння, молодіжна мова, переклад, перекладацькі трансформації

ABSTRACT

The primary aim of this thesis is to investigate the contemporary youth language of German teenagers and analyze the characteristics and main challenges of translating slang, using the novel "Crazy" by Benjamin Lebert as an example.

The first part of the research defines the phrase "youth language" and describes its meaning in the modern German language. The second part, the practical part, analyzes the peculiarities, methods and difficulties of translating youth language in a novel.

The object of this study is the youth language in the novel "Crazy" by Benjamin Lebert, and the subject is the lexical characteristics and difficulties of translating contemporary German youth language in this novel. The research methods include comparative analysis, a functional method for investigating the practical use of German youth slang, and content analysis.

The relevance of this study lies in the need to conduct a translation analysis of the youth language used in literature for a teenage audience. This phenomenon is of heightened interest due to its widespread use among contemporary writers. Research on this issue is important for a deeper understanding of the role and impact of youth language in literary works.

Based on the research, the following conclusions can be drawn: modern youth language plays a significant role in the context of the German language environment; the analysis of the novel "Crazy" by Benjamin Lebert and the peculiarities of translating youth slang in the novel provides an opportunity to better understand the meaning and influence of youth language in society. Thus, the study of youth language in young adult literature is of great importance for the scientific development and understanding of contemporary linguistic trends.

Keywords: slang, youth language, Ukrainian language, German language, comparison, youth language, translation, translation transformations

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. МОЛОДІЖНА МОВА У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ. ОСОБЛИВОСТІ І ВИКОРИСТАННЯ.....	8
1.1 Дефініційна характеристика.....	8
1.2 Виникнення молодіжної мови.....	20
1.3 Форми молодіжного сленгу.....	21
1.4 Використання молодіжної мови в Німеччині.....	22
1.5 Лексичні особливості молодіжної мови.....	28
Висновки до розділу 1.....	36
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКОЇ МОЛОДІЖНОЇ МОВИ У РОМАНІ «CRAZY» БЕНЬЯМІНА ЛЕБЕРТА.....	37
2.1. Особливості перекладу молодіжної мови у романі.....	37
2.2. Порівняння молодіжної мови у романі «Crazy» та літературної німецької мови.....	47
Висновки до розділу 2.....	51
ВИСНОВКИ.....	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	54
СПИСОК ІЛЮСТРОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	56
ZUSAMMENFASSUNG.....	57

ВСТУП

За допомогою мови людина не лише висловлює свої думки, а й свої почуття, ставлення до висловлюваного. Сучасна німецька мова розвивається й оновлюється відповідно до вимог світу. Мова молоді є тією рушійною силою, що формує основну базу німецької мови.

Сленг - це соціальний різновид мови, яким користується більш-менш обмежена кількість людей і який відрізняється за своєю будовою (фонетикою, граматику, лексичним складом і семантикою) від мовного стандарту.[2]

Мовний стандарт - це зразкова, нормалізована мова, норми якої сприймаються як правдиві та загальнообов'язкові і яка протиставляється діалектам і просторіччю[1].

Поява сленгу в лексикографії німецької мови обумовлена її еволюцією. Процес становлення і розвитку німецької мови є динамічним. Сучасне мовлення все частіше наповнюється новими лексичними одиницями та виразами, а також запозиченнями з інших мов. Розвиток технологій та інтернету сприяє постійному оновленню словникового складу, що призводить до інтеграції цих нових елементів у лексикографію.

Одним із явищ еволюційного процесу мови є сленг. Сленгізми мають низку різних функцій. Перша функція - номінативна, у сленговій системі різні мовні явища отримують нові найменування, що мають більш емоційне забарвлення.

Когнітивна функція: більшість сленгових слів уміщують додаткову інформацію, яка відсутня у формальних і стандартних визначеннях.

Експресивна функція: сленг дає змогу яскраво висловити своє ставлення до тих чи інших явищ. Ідентифікаційна функція вказує на жаргонізми, що належать до різних верств молоді. Наприклад, геймери (gamer з англ. - "гравець" - людина, що грає у відеоігри) мають свій певний сленг.

Таким чином, за посередництвом мови та використання сленгізмів, можна визначити ставлення людини до тих чи інших верств суспільства. У Німеччині сленг також чинить великий вплив на розвиток мови та культури

загалом. Саме серед молодого покоління народжується більшість нових слів і виразів.

Серед них зазначається розширення семантики загальних термінів у літературній німецькій мові, що доповнює лексичний арсенал цієї мови. Знайомство з німецьким сленгом належить до важливих аспектів для осіб, що обрали німецьку мову для вивчення, оскільки це сприяє кращому розумінню розмовної мови і підвищує впевненість в себе в різних соціальних контекстах.

Об'єктом даного дослідження є молодіжна мова у романі «Crazy» Беньяміна Леберта, **предметом** – лексичні особливості й труднощі перекладу сучасної німецької молодіжної мови у цьому романі.

Мета цієї роботи - виявити та проаналізувати сленгові слова та вирази у романі «Crazy» Беньяміна Леберта.

Для досягнення поставленої мети було виокремлено такі **завдання**:

- 1) вивчити історію появи та розвитку сленгу, визначити його дефініцію нині;
- 2) розглянути базисні функції сленгу;
- 3) виявити основні шляхи поповнення німецького сленгу в мові молоді;
- 4) систематизувати особливості словотворення та граматичні зміни в молодіжному сленгу німецької мови;
- 5) виявити особливості функціонування німецького молодіжного сленгу, а також труднощі й особливості перекладу молодіжної мови у романі «Crazy» Беньяміна Леберта.

Методи дослідження - порівняльний аналіз, функціональний метод, контент-аналіз.

Матеріалом дослідження слугував корпус прикладів сленгових слів і виразів, узятих із роману «Crazy» Беньяміна Леберта.

Наукова новизна цього дослідження полягає в комплексному підході до вивчення молодіжного сленгу сучасної німецької мови та особливостей його використання й перекладу у творах художньої літератури, а також в

докладному описі функціональних особливостей вищеназваних лексичних одиниць, зокрема.

Теоретична значущість роботи полягає в певному внеску в подальшу розробку теорії словотворення та функціонування німецького молодіжного сленгу.

Практична значущість цієї роботи полягає в можливості використання результатів дослідження під час вивчення курсу стилістики та лексикології сучасної німецької мови, а також на заняттях із практики усного мовлення.

Структура роботи. Робота складається із вступу, двох розділів із висновками до кожного, загальних висновків та списку використаної літератури.

У вступі висвітлюється актуальність теми, мета, об'єкт, предмет, матеріали та методи дослідження, а також теоретичне і практичне значення роботи.

У Розділі 1 «МОЛОДІЖНА МОВА У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ. ОСОБЛИВОСТІ І ВИКОРИСТАННЯ» проаналізовано основні соціальні та комунікативні функції німецького молодіжного сленгу, його вплив на лексичний склад мови та процеси словотворення. Особлива увага приділена експресивним та іронічним виразам, що вирізняють молодіжну мову від мови старших поколінь. Досліджено також граматичні зміни, які демонструють тенденцію до спрощення мовних структур під впливом англійської мови.

У Розділі 2 «ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКОЇ МОЛОДІЖНОЇ МОВИ У РОМАНІ «CRAZY» БЕНЬЯМІНА ЛЕБЕРТА» розглянуто використання молодіжної мови в романі й проаналізовано особливості й труднощі перекладу молодіжного сленгу у творі з урахуванням особливостей української аудиторії та адаптацією до української мовної та культурної специфіки.

У Висновках надаються загальні короткі підсумки дослідження.

Загальний обсяг роботи – 58 сторінок (обсяг основного тексту – 45 сторінок).

Список використаних джерел: 30 найменувань.

РОЗДІЛ 1. МОЛОДІЖНА МОВА У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ. ОСОБЛИВОСТІ І ВИКОРИСТАННЯ

1.1. Дефініційна характеристика

Лексичний склад мови можна класифікувати на літературну та нелітературну лексику. До літературної лексики відносяться книжкова, повсякденна та нейтральна лексика. Нелітературна лексика відзначається розмовним та неофіційним характером, однак деякі її елементи стають загальноживаними серед різних соціальних груп і з часом інтегруються до літературної лексики, потрапляючи до словників. Нелітературну лексику можна поділити на жаргон, вульгаризми, сленг і технічні терміни.

Жаргон є мовним варіантом, який використовують обмежені групи людей, об'єднані спільними професійними або іншими специфічними інтересами.

Вульгарна лексика характеризується грубим вживанням і зазвичай не приймається соціально освіченими людьми. Ця лексика специфічна для соціальних груп з низьким соціальним статусом, таких як ув'язнені, наркоторговці та безпритульні особи тощо.

Сленг є мовним варіантом, що використовується певними соціальними групами або спільнотами зі специфічними інтересами. Він часто має приховане значення, зрозуміле лише членам цих груп. До сленгу належать експресивні та іронічні слова, які суперечать нормам стандартної мови і використовуються для позначення предметів повсякденного життя.

"Сленг" [3] – це:

1. розмовна мова соціально або професійно відокремленої групи, на відміну від літературної мови;
2. варіант розмовної мови (включаючи елементи експресивного забарвлення цієї мови), що не відповідає нормам літературної мови.

Американський поет Карл Сендбург (1878-1967) стверджував, що сленг - це "мова, якою можна зняти пальто, плюнути в руку і піти на роботу" [4].

Оксфордський словник [5] трактує це поняття більш прозаїчно: "суто розмовний тип мови, що розглядається як нижчий рівень мови, ніж стандартна письмова мова, і містить або неологізми, або звичайні слова, що вживаються в якомусь особливому значенні".

Інші джерела [8] описують сленг як вульгарну мову або як спеціальну лексику, що належить професійним чи іншим групам. Сленг є парадоксальним явищем: часто здається, що ми дивимося на сленг зверхньо, але не можемо уникнути його використання.

Сленг - це не паразитичний, шкідливий нарід на тілі мови, який "висушує, забруднює і вульгаризує розмовну мову" тих, хто ним користується [9], а природна і, до певної міри, можливо, необхідна частина цієї системи.

Слід зазначити, що деякі науковці відносять жаргон до сленгу і не виділяють його як самостійну групу. Сленг визначається як особлива лексика, що використовується у спілкуванні між групами людей, об'єднаних спільними інтересами.

Сленг є динамічною мовною системою, яка постійно змінюється. Зі зміною модних явищ, старі слова поступово виходять з ужитку і замінюються новими. Цей процес відбувається дуже швидко. Якщо в інших сленгах одне слово може залишатися актуальним протягом десятиліть, то в молодіжному сленгу значна кількість нових слів з'явилася і зникла лише за останнє десятиліття стрімкого глобального прогресу.

Необхідно враховувати проблему переходу сленгових слів у категорію нормативної мови, оскільки деякі з них, з часом, стають прийнятними для загального вжитку. Це особливо стосується вже давно вживаних сленгових термінів, які засвоюються і втрачають своє ексцентричне забарвлення. У цьому процесі важливу роль відіграють засоби масової інформації, зокрема газети та журнали, де сленг широко використовується з метою створення більш легкої та молодіжної атмосфери, оскільки він може бути ефективним засобом комунікації, що відповідає вимогам сучасного читача.

Молодіжний сленг привабливий головним чином своєю експресивністю, пустотливістю та веселою грою слів. На тлі похмурої офіційної мови сленг приваблює свіжою метафоричністю, розкутістю та іноді лаконічними позначеннями. Це лінгвістичне явище - переважно про відхилення від буденності, ігри, іронію та маски.

Молодіжний сленг подібний до мовця. Це одночасно і заява про готовність бути "мною", і результат особливого бажання змінити світ по-іншому. Мова тут відображає внутрішні прагнення молодих людей яскравіше і сильніше, ніж їхній одяг, зачіски і стиль життя.

Для сленгу характерний гумор із певним сенсом. Вдала, іноді похмура та абсурдна гра слів цінується найбільше.

Молодіжний сленг відрізняється від інших видів сленгу кількома особливостями. По-перше, він використовується для внутрішньої комунікації між людьми однієї вікової групи як альтернативні вирази загальнозживаним словам, часто з емоційним забарвленням. Молодіжний сленг переважно формується серед осіб у віці від 14 до 25 років. Він включає специфічну лексику, яка відображає спільні інтереси, території та життєвий стиль підлітків, таких як панки, металісти та хіпі, характеризується використанням англіцизмів і жаргонних виразів.

Друга особливість молодіжного сленгу полягає у його спеціалізації на реаліях молодіжного світу. Терміни і вирази використовуються лише в межах цієї групи й часто незрозумілі представникам інших вікових категорій. Це сприяє відчуттю належності до закритої спільноти серед молоді. Словники різних референтних груп перетинаються лише частково, при цьому найбільший обсяг лексики мають хіпі.

Молодіжний сленг легко вбирає в себе слова з різних мов (англійська: shoozy, run, men, haier, німецька: korf, французька: chercherit, шукати) та мов кримінального світу (cool, shmong, mess).

Окрім того, особливості вживання вульгарної лексики в молодіжному сленгу полягають у її функціональному застосуванні для створення

емоційного виразу та підкреслення соціальної приналежності. Ці слова часто використовуються для зазначення інтенсивності емоцій або для створення атмосфери спілкування, яка відокремлює молодь від старшого покоління. Вони можуть мати іронічне або про формоване значення, що дозволяє використовувати їх у специфічних ситуаціях, де формальна мова виявляється неефективною або неадекватною.

Отже, ці три спостереження означають, що молодіжний сленг не може бути включений до жодної групи нелітературних слів і повинен розглядатися як окрема семантична категорія. Це дає можливість визначити термін молодіжний сленг як термін, що використовується виключно людьми певної вікової групи, який замінює повсякденну лексику і має розмовне, іноді грубувате та дружнє забарвлення.

Крім того, як зазначалося вище, більшість слів, що належать до молодіжного сленгу, є похідними від жаргонізмів і більшість з них є запозиченнями з англійської мови. Тому необхідно простежити:

- 1) за появою цих термінів і за їхнім переходом в інші мови;
- 2) за процесом утворення від цих термінів молодіжного сленгу.

Однією з причин такої швидкої появи нових слів у молодіжному сленгу є інтенсивний розвиток суспільства. Доля сленгових виразів визначається різноманітно: деякі з них поступово впроваджуються в загальний вжиток і стають невід'ємною частиною мови, інші існують протягом певного часу поряд зі своїми носіями, але згодом відмирають і втрачають актуальність. Остаточо деякі слова й вирази залишаються у межах сленгу, і хоча вони не стають повноцінною частиною загальноновживаної мови, вони залишаються у свідомості суспільства протягом численних поколінь.

Так, наприклад, раніше сленгові слова "знітитися" (у значенні засоромитися), "маринувати" (у значенні навмисно затримувати будь-кого, відкладати надовго рішення, виконання будь-чого), "маскувати" (у значенні робити будь-що, будь-кого непомітним), "гострити" (у значенні жартувати) перейшли в загальноновживане мовлення, і ми рідко замислюємося над їхнім

сленговим минулим; такі сленгові слова другої половини ХХ століття, як "ліміта", "стиляги", "труна" (у значенні Цивільна оборона), "сачок" (у значенні прогульник, людина, що ухиляється від чого-небудь), "фірма", "олдуха" та ін., хоча ще часом вживаються в усьому світі. Хоча ще часом і вживаються, але практично відходять у минуле; такі ж слова, як "стьобатися", "лабати", "кайфувати", так і залишаються впродовж тривалого часу сленговими і навряд чи колись увійдуть до загальноновживаного мовлення.

У молодіжній мові використовується різнопланова лексика: іноземні слова, професіоналізми, вульгаризми, скорочення, метафори тощо.

"Мова вулиці" поступово посідає своє місце в багатьох сучасних мовах. Фільми, радіо та телепередачі, друкована продукція для підлітків і молоді, комп'ютерні ігри сприяють її поширенню. Те, що раніше вважалося сленгом, соціальним діалектом чи професійним жаргоном, ігнорувалося освіченими людьми і не рекомендувалося для вживання, тепер використовується професорами, бізнесменами, політичними лідерами, а також з'являється на сторінках преси і на екранах телевізорів. Газети і журнали, щоб не відлякати своїх читачів, змушені включати спеціальні рубрики, що пояснюють популярні слова, абрєвіатури та жаргонізми, що зустрічаються в їх друкованих виданнях.

Творчість сленгу розквітає особливо в часи великих соціальних змін, воєн, економічних і культурних перетворень та нагальної потреби називати нові речі, з якими ми стикаємося щодня [16].

Не весь сленг є прийнятним, але сленг займає важливе місце в мові завдяки своїй жвавості, гнучкості та несподіваній дотепності.

Протягом століть сленг з "низів" проникав і закріплювався в письмовій мові. І таке слово, як автобус, фанат і багато інших, почало своє життя в надрах сленгу. Сьогодні відносно велику кількість цих лексичних одиниць можна знайти в молодіжних сленгових словниках.

У сучасній лінгвістиці немає єдиного підходу до визначення концепту "молодіжний сленг". Молодіжна лексика, як і інші аспекти молодіжного життя, швидко змінюється. Нові терміни швидко набирають популярності серед

молоді, активно використовуються в міжгруповому спілкуванні та загальній соціальній комунікації. Однак ця популярність зазвичай є тимчасовою: новизна виразів швидко зникає, і багато з них вже не використовуються в повсякденному мовленні, а зберігаються лише у спеціалізованих словниках.

Сьогодні процес теоретичного дослідження молодіжної мови привертає увагу багатьох українських та іноземних науковців.

Науковців об'єднує спільна думка про те, що мова є соціальним явищем, і цілком зрозуміло, що вона відображає диференціацію соціальних ролей, симпатії та антипатії соціальних груп.

Суб'єктивні аспекти міжособистісних стосунків у німецькому суспільстві знаходять своє відображення в мові, особливо на субстандартному рівні, де накопичено значну кількість розмовної лексики.

Німецькі лінгвісти в країні та за кордоном традиційно називають жаргон німецькомовної молоді в Німеччині, Австрії та Швейцарії молодіжною мовою (Jugendsprache), але існують й інші визначення: Jugenddeutsch [11], Sprechweise der Jugendlichen, Jugendslang, Szenesprache тощо.

Однак лінгвісти Х. Хенне та Е. Нойланд використовують термін "молодіжна мова" (Jugendsprache), оскільки терміни "сленг" (Jugendslang) та "жаргон" (Jugendjargon) містять негативні відтінки[14].

Дослідники Й. Бенеке, П. Браун та Н. Діттмар також називають розмовну мову молоді "молодіжною мовою" (Jugendsprache) і визнають її варіантом молодіжної мови, яка в принципі формується у великих містах (Jugendspezifische Ausprägungen der Stadtsprache)[11].

У. Пьорксен розглядає Jugendsprache як варіант німецької мови; Х. Хенне звертає увагу на гетерогенність цієї мови. Для нього молодіжна мова - це молодіжний стиль (лінгвістичні, музичні, одягові та інші експресивні потреби) групи людей, мова, яка виходить за межі усного мовлення, але поступається письмовій мові. Він вважає молодіжну мову ігровою вторинною структурою, оскільки вона передбачає літературну мову [11].

Соціолінгвісти включають молодіжні мови з різними назвами в розмаїтті розмовних мов, які відомі під загальною назвою "спеціальні мови" (Sondersprachen).

Різниця між лексикою, що належить до жаргону, аргю та сленгу, має розмиті межі і часто перетинається. Можливо, саме тому самі терміни не розмежовуються, а значення одного терміна часто визначається іншим [12].

Такої ж думки дотримується й українська дослідниця Л. Антошкіна [1]: "Арго, жаргон і сленг часто вживаються як синоніми. На відміну від жаргону, арго - це таємна мова, спеціально створена для того, щоб зробити розмову певної соціальної групи незрозумілою для сторонніх. Арго - це мова кримінальної субкультури" [4].

Далі вона стверджує, що "сленг - це різновид розмовної мови, яка вважається суспільством підкреслено неформальною. Існує сфера усного спілкування, яка відрізняється від норми і об'єднує багатьох людей. Саме це поняття і називається сленгом. Сленг запозичує лексику з аргю та жаргону і розширює її значення метафорично. Таким чином, існують спільні риси, які зближують жаргон і сленг.

Зазначають, що термін сленг у значенні "вульгарний різновид мови" вперше був використаний у 1756 році; і сленг був визначений, як особливий периферійний шар нелітературної лексики та фразеології, що складається з жаргонізмів, просторіччя та просторіччя. Розрізняють два поняття: загальний сленг і спеціальний сленг.

На думку цієї вченої, загальний сленг - це шар нелітературної лексики і фразеології в живому розмовному мовному середовищі, який є відносно стійким, поширеним і загальнозрозумілим протягом певного періоду часу (іноді з фонетичними, морфологічними і синтаксичними особливостями), соціальними, етичними, естетичними, лінгвістичними та іншими конвенціями і авторитетами.

Спеціальний сленг - це особлива лексика і фразеологія соціальних жаргонів і жаргонів кримінального світу [4].

Такої ж думки дотримуються Е. Партрідж та його послідовники Д. Гріноу і Г. Кітредж, які стверджують, що сленг - це дуже крихка, нестійка, некодифікована, часто абсолютно неорганізована і випадкова сукупність лексики, що існує в розмовному світі, яка є специфічним соціальним та професійного середовища [23].

Однак Т. Сіппан розділяє ці поняття і визначає сленг як специфічний спосіб спілкування, притаманний певній групі, який виражається через високу експресивність і невимушеність, що іноді доходить до вульгарності.

Один із найбільших дослідників сленгу Е. Партрідж та його послідовники вважають, що сленг є безладними та випадковими сукупностями лексем, що використовуються в розмовній сфері та відображають суспільну свідомість людей, які належать до певного соціального чи професійного середовища[23].

Молодіжний сленг представляє собою унікальний мовний феномен, що використовується молоддю для внутрішньої комунікації у межах їх соціального середовища. Він часто включає в себе створення нових слів або зміну значення існуючих. З'явлення молодіжного сленгу може бути пов'язане з бажанням молоді виділитися та визначити свою ідентичність, підкреслити свою приналежність до певної соціальної групи. Цей мовний стиль може використовуватися для розвитку власного мовного коду, вираження емоцій або досягнення комічного ефекту. Молодіжна мова піддається постійним змінам та еволюції під впливом медіа, музики, інтернету та інших культурних впливів, що призводить до швидкого поширення нових термінів та їх швидкої втрати актуальності.

Однак слід відзначити, що молодіжний сленг не завжди зрозумілий або прийнятний у широкому суспільстві. Використання великої кількості сленгових виразів може ускладнювати комунікацію з людьми, які не ознайомлені з цим мовним явищем. Отже, важливо вміти адаптувати свою мову залежно від ситуації та аудиторії.

У сучасній лінгвістиці молодіжний сленг викликає суперечливі реакції через кілька чинників. По-перше, сленг являє собою неофіційну мову, яку молодь використовує для вираження своєї унікальності, приналежності до певної групи чи підгрупи. Його лексика, граматики та вимова часто відрізняються від стандартної мови. Для лінгвістів, які прагнуть вивчати й описувати мову в її стандартній формі, це може викликати труднощі[16].

По-друге, молодіжний сленг часто швидко змінюється і розвивається. Вивчення нових слів і виразів стає складним і непередбачуваним через їхню швидку появу та зникнення. Лінгвісти постають перед труднощами при спробі створити стійкі й точні описи мови, спричинені цим.

По-третє, елементи жаргону та арготизмів, що часто трапляються в молодіжному сленгу, можуть бути незрозумілими для людей, які розмовляють стандартною мовою. Це ускладнює спілкування між різними соціальними групами і створює перепони у взаєморозумінні.

По-четверте, молодіжний жаргон може бути специфічним для певної соціальної групи молоді або географічної області. Це означає, що в певних соціальних і географічних контекстах його використання і розуміння можуть бути обмежені.

Лінгвісти вважають молодіжний сленг важливим об'єктом дослідження, незважаючи на суперечності, пов'язані з ним, тому що він відображає різні аспекти молодіжної субкультури, включно із соціальними, культурними та ідентифікаційними. Лінгвісти можуть отримати глибше розуміння й описати різноманітність мовних варіантів та їхній вплив на суспільство, вивчаючи молодіжний сленг.

Словник молодіжного сленгу може чинити як позитивний, так і негативний вплив на мислення та мовлення молодої людини. Позитивний вплив:

- Використання молодіжного сленгу може сприяти зміцненню соціальної приналежності підлітка і поліпшенню зв'язків із друзями;

- Використання сленгу може стати способом для підлітка висловити свою унікальність і творчий потенціал, вигадуючи нові слова і фрази;
- Використання молодіжного сленгу під час спілкування може мотивувати підлітка до активної взаємодії з оточуючими, що сприяє розвитку його соціальних навичок.

Негативний вплив:

1. Постійне використання молодіжного сленгу може обмежити словниковий запас підлітка, що може вплинути на його здатність адекватно спілкуватися в більш офіційних ситуаціях;
2. Негативне сприйняття: деякі люди можуть розглядати молодіжний сленг як неприйнятний або неправильний, що може створити негативне сприйняття підлітка з боку оточення;
3. Труднощі в освіті: деякі підлітки можуть відчувати труднощі в освітньому процесі через неправильне використання молодіжного сленгу в навчальних ситуаціях.

Загалом молодіжний сленг може мати як позитивний, так і негативний вплив на свідомість і мовлення підлітка. Важливо, щоб підлітки розуміли, коли і в яких ситуаціях використання сленгу є прийнятним, і розвивали свої комунікативні навички в різних контекстах.

Таким чином, ця стаття представляє огляд та аналіз молодіжного сленгу, його особливостей та впливу на молодіжну культуру. Вона дає змогу краще зрозуміти й оцінити роль і значення молодіжного сленгу в сучасному суспільстві[14].

Як підсумок, сленг можна розглядати як щось свідоме, і можна використовувати навмисно в суто стилістичних цілях: для створення ефекту незвичності, а також відмінності від загальноприйнятих зразків, для відображення конкретного настрою мовця, а також для надання вислову конкретності, жвавості, виразності, стислості, стислості, образності.

Етимологія ж терміна "сленг" породжує величезну кількість суперечок серед дослідників.

Вона є однією з найбільш обговорюваних і заплутаних питань в англійській лексикології.

Складність походження терміна посилюється його багатозначністю і різним трактуванням сленгу авторами словників і спеціальних досліджень за останні 200 років.

Причини виникнення сленгу:

1. Молодь - це переважно представник жаргону, і вони роблять його елементом попкультури, що своєю чергою робить його престижним і необхідним для самовираження;

2. Молодіжний сленг легко вбирає в себе слова з різних мов (з англійської - шузи, бег, мен і т. д.), з кримінальної лексики (круто, шмон, беззаконня);

3. Більшість з уже наявних визначень дуже громіздкі й незручні в повсякденному використанні. З'являється потужна тенденція до скорочення і спрощення слів;

4. Неофіційне спілкування підпорядковане таким мотивам, як пошук сприятливіших психологічних ситуацій для спілкування, очікування співчуття і співпереживання, жага щирості та єдності у поглядах, потреба самоствердження.

Існує безліч різновидів сленгу, ми розглянемо кілька.

Мобільний сленг - є сукупністю слів, фраз, стійких виразів, що вживаються соціальною групою людей, які в повсякденному житті користуються мобільними технологіями зв'язку. Вживання мобільного сленгу стало відмінною рисою розмови цих людей.

Усі поняття, які використовують користувачі мобільних пристроїв, можна відносно поділити на дві групи: поняття, що відносяться безпосередньо до стільникових телефонів як до апаратів (тобто характерні риси моделей і виробників, будь-які аксесуари) та всі інші (послуги операторів стільникового зв'язку і т. д.).

Студентський сленг - індивідуальна мова, яка поширена серед студентів.

Студентський сленг загалом можна розділити на дві групи:

– Традиційний сленг, який передається від старших курсів до молодших;

– Новий сленг, який постійно поповнює словник студента.

У той час як лексику студентського сленгу можна поділити на групи, кожна з яких має різноманітні словотворчі та семантичні особливості[14]:

1. Побут (музон (музика), брателло, братан, наїхати (пред'явити претензії), чел (людина), хата, дикий, жесьть (брутальність), кадр, кеп, фейк, гоу, замутити (вигадати, почати), баян, шавуха (шаурма), топовий (визначний, відомий), хавати, шарити);
2. Навчання (універ, пара, заліковка, препод, ботан, общага, хвіст, шпора, лаба (лабораторія), стипуха, курсач, заліковка, автомат, скатати (списувати), контра, студак, бігунок, вишка (вища освіта), технар, шарага, чайник, ковпак (колоквіум), баклан);
3. Комп'ютер, інтернет (комп, сімка, флешка, мобіла, лайк, інфа (інформація), скачати, файл та ін.).

Ігровий сленг - мова, за допомогою якої гравці в різноманітних іграх діляться інформацією.

Походження ігрового сленгу пов'язують із виникненням безлічі онлайн-ігор, де він став невіддільною частиною ігрового процесу.

Для ігрового сленгу властива стислість, яка взаємопов'язана зі змістовністю та емоційністю, ця потреба в стислості виникає через необхідність стрімкого передавання повідомлення та через досить емоційне напруження гри.

Під час цього дослідження було розглянуто саме поняття сленгу, його характеристики та доведено ефективність як способу передачі думок у різних спільнот.

З огляду на все перераховане вище, можна стверджувати, що виконано всі цілі та завдання, поставлені на початку дослідження.

На основі вищевикладеного можна обґрунтувати такі висновки: "сленг" - це феномен, у якому властиві природній мові процеси не стримуються тиском норми, тиском мовних засобів і елементів системи мови, історично відібраних і закріплених суспільною мовною практикою.

У результаті чого утворився пласт нелітературної розмовної лексики, що відображає особливості мови різних верств суспільства. Характеристикою його є яскраве емоційно-оцінне забарвлення та експресивність, що застосовується в конкретних комунікативних ситуаціях і переходить у контекст загальноприйнятої літературної лексики.

1.2. Виникнення молодіжної мови

Молодіжний сленг і жаргон - це явище, яке існує вже давно і має свою історію. Вони виникли внаслідок потреби молоді виражати свою індивідуальність, приналежність до певної групи та створення своєї власної мови.

Перші прояви молодіжного сленгу та жаргону можна знайти ще в давнину. Молодіжні групи та спільноти завжди прагнули відрізнятись від старшого покоління і використовували свої власні слова та вирази. Наприклад, у Стародавній Греції та Римі молодіжні групи використовували спеціальні терміни та жаргон, щоб позначити свою приналежність до певної соціальної групи чи професії.

У середні віки молодіжний сленг і жаргон стали особливо популярними серед різноманітних гільдій та професійних спільнот. Кожна група мала свої власні терміни та вирази, які використовувалися для спілкування всередині групи та для відокремлення себе від інших[5].

У 20-му столітті з розвитком масових комунікацій та медіа молодіжний сленг і жаргон стали ще більш поширеними.

Молодіжні групи почали створювати свої власні мови, використовуючи слова і вирази з різних джерел, таких як музика, кіно, література тощо. Це

давало їм змогу висловити свою індивідуальність і приналежність до певної субкультури.

З появою інтернету та соціальних мереж молодіжний сленг і жаргон стали ще більш різноманітними та швидко поширюваними. Молодіжні групи створюють нові слова та вирази, які стають популярними в інтернет-спільноті й потім переходять у повсякденне мовлення[8].

Таким чином, історія виникнення молодіжного сленгу та жаргону пов'язана з потребою молоді виражати свою індивідуальність і приналежність до певної групи. Вони є живим і динамічним явищем, яке постійно змінюється і розвивається разом із молодіжною культурою.

1.3. Форми молодіжного сленгу

Однією з основних форм молодіжного сленгу є створення нових слів або запозичення слів з інших мовних або соціокультурних контекстів. Це може містити в собі аббревіації, морфологічні трансформації або використання сленгових варіантів існуючих слів. Нові слова часто виникають для вираження унікальних понять або феноменів, які не мають відповідного еквівалента в стандартній мові.

Зміна значень існуючих слів є ще однією важливою формою молодіжного сленгу. Молодь активно переосмислює та інтерпретує інакше вже існуючі в мові слова, щоб створити альтернативні семантичні поля або використовувати слова у нових контекстах. Це дозволяє молоді відобразити свої унікальні переживання та відчуття, а також визначити свою позицію у мовленнєвій спільноті.

Використання іронічних або експресивних виразів є ще однією характерною рисою молодіжного сленгу. Молодь використовує такі вирази для підсилення емоційного вираження або для досягнення комічного ефекту. Ці вирази часто є креативними конструкціями, які не завжди можуть бути зрозумілі іншим соціальним групам або поколінням.

Слід зазначити, що мова молоді має різні рівні мови, такі як фонетика та граматики, морфосинтаксис, а також стилістичні та текстові аспекти, особливості та уподобання. Дослідження форм молодіжного сленгу включає в себе аналіз лексичних, синтаксичних та семантичних особливостей сленгових виразів. Вивчення молодіжного сленгу дозволяє краще розуміти культурні зміни та динаміку мовленнєвих практик серед молоді. Крім того, це може вказувати на зміни в соціальних структурах та взаємодії між різними групами молоді.

Таким чином, молодіжний сленг відображає багатоаспектну природу мовленнєвого творення молодих людей, яке відповідає їхнім потребам у самовираженні та соціальній ідентифікації.

1.4. Використання молодіжної мови в Німеччині

Наразі серед лінгвістів немає єдиної думки щодо функції німецького сленгу.

Ця багата, стилістично забарвлена мова відрізняється від стандартної німецької наявністю більш-менш сімейної лексики.

Серед функцій сленгу лінгвісти виділяють такі: комунікативну, номінативну, емоційно-оцінну, ідентифікаційну, світоглядну та функцію економії часу [1]. Розглянемо кожну з цих функцій детальніше.

Комунікативна функція сленгу пов'язана з тим, що сленг є насамперед засобом спілкування. Мовець висловлює свої ідеї, а реципієнт може їх зрозуміти.

Комунікативна функція сленгу здійснюється шляхом того, що сама сленгова мова є системою знаків. А знаки призначені для передачі інформації від однієї людини до іншої [16].

Так, комунікативну функцію наочно демонструють такі неологізми. Неологізм "Kein Bock auf nich" виражає повну відсутність бажання чимось займатись головної героїні в романі "P.S. Ich liebe dich" Сесілії Ахерн у перекладі, порівняймо:

"Willst du mich nicht reinlassen?"

"Doch, klar, Sharon. Entschuldige, ich hab auf der Couch ein bisschen geschlafen."

"Gott, Holly, du siehst furchtbar aus", meinte Sharon mitfühlend und musterte Hollys Gesicht, nachdem sie sie sie fest umarmt hatte.

"Herzlichen Dank. Kein Bock auf nix, besonders auf mich!" Holly schloss die Tür. Sharon nahm kein Blatt vor den Mund, aber genau deshalb liebte Holly sie ja so. Und deshalb hat sie ihre Freundin auch den ganzen letzten Monat nicht besucht. Weil sie die Wahrheit nicht hören wollte. Sie wollte nicht hören, dass sie mit ihrem Leben weitermachen musste, sie wollte nur... ach, sie hatte keine Ahnung, was sie wollte. Sie war damit zufrieden, sich elend zu fühlen. Irgendwie fühlte sich das richtig an [28].

-Ну, ти мене вступиш нарешті?

-Звичайно, Шерон, вибач. Я просто задрімала на дивані.

-Господи, ти маєш жахливий вигляд, Хол. - Шерон уважно подивилася їй в обличчя і міцно її обійняла.

-О, дякую. Ні до чого немає бажання, особливо на себе! - Голлі закотила очі й повернулася, щоб зачинити двері. Шерон ніколи не ходила навкруги, але саме за це Голлі її й любила. З цієї ж причини Голлі весь цей місяць старанно уникала подругу. Вона не хотіла чути правду. Не хотіла чути, що має жити далі. Вона просто хотіла... Вона сама не знала, чого хотіла. Їй подобалося бути нещасною. Це здавалося їй правильним.

Номінативна або пізнавальна функція реалізується молодіжним жаргоном надзвичайно широко. Багато найменувань у сленгу несуть у собі додаткову інформацію, відсутню у звичайних, стандартних позначеннях, і за допомогою цього вносяться додаткові знання [4].

Прикладом може послужити англіцизм, утворений від англійського дієслова "to use" - використовувати, іменник "der User".

У тлумачному словнику Дуден можна знайти 2 значення цього слова: перше, широкоживане - "користувач", "користувач комп'ютера", і друге

значення, відоме в молодіжному жаргоні - "наркозалежний", "наркоман" [4]. Так одне й те саме слово, залежно від контексту може так змінювати сенс.

Прояву номінативної функції в сленгу сприяє пристосування молодих людей до технічного прогресу, а також тенденцій моди. Сленг є лексичною системою, в якій явища докільця отримують свої найменування, що співіснують із базовими стандартами літературної мови. Але для сленгу також характерні слова, що не мають відповідників у загальнонаціональній мові та в повсякденно-розмовному мовленні [9].

Прояв цієї функції можна часто зустріти в розмовному мовленні. Наприклад, дієслово "googeln" - "гуглити":

1) *Ich habe ihren Namen gegoogelt und entdeckte, dass sie verheiratet ist.*

Я прогуглив і дізнався, що вона заміжня.

2) *Ich googelte mich selbst und erfuhr, dass mein Blog in der Zeitung erwähnt wurde.*

Я прогуглив і виявив, що мій блог згадали в газеті.

У цьому реченні використовується так само неологізм "der/das Blog" - "блог". Тлумачний словник Дуден трактує це слово як вебсторінку, що постійно доповнюється коментарями або нотатками до певної теми.

Так само з широким розповсюдженням смартфонів та інших гаджетів, у розмовній мові можна часто почути слово "Smombie" - "задрот", що утворене з двох слів "Smartphone" та "Zombie", що позначає людину, яка постійно "сидить" у своєму гаджеті.

У мовленні молоді поширений вислів "Leg das verdammte Smartphone weg, Du Smombie" - "Забери з рук свій безглуздий телефон, задрот".

Сленг не тільки позначає явища, що суперечать моралі та закону, він виражає і певне ставлення до них. Від епічно-нейтрального, позитивного, до дещо зарозумілого і зневажливого. Так здійснюється емоційно-оцінкова функція сленгу.

Найповніше в мовленні молоді реалізується вищезгадана функція. Це пов'язано з тим, що молодь прагне до образного вираження своїх думок.

Емоційно-оцінкова функція проявляється в бажанні мовця надати своїй мові виразності й тим самим привернути до себе увагу.

Це наочно можна побачити на прикладі лайливих слів.

Іменник "der Macho" є нейтральним словом, не несе жодного негативного забарвлення. *Andrea glaubt wirklich, mit seinem neuen Sportwagen hat er bessere Chancen bei Frauen. Er ist so ein Macho.* - Андре справді думає, що в нього більше шансів познайомитися жінками з його новою спортивною машиною. Він такий мачо.

Або іменник "der Frechdachs", що перекладається як нахаба, але дане слово з позитивним змістом. *Was haben diese Frechdachse schon wieder gemacht/ Das Fenster ist wieder kaputt!* - Що ж знову створили ці засранці? Вікно знову розбите!

Так само слово "die Laubertasche" - базіка не несе в собі негативного значення. Вживається в розмовній мові. *Julia ist eine richtige Laubertasche. Ich glaube, ich habe sie noch nie still erlebt.* - Юлія - справжня базіка. Я думаю, що ніколи не зможу її витримати.

Деякі слова є негативно оціночними лексемами.

Так, приміром, слово "der Vollpfosten", переклад якого українською - "придурок", "недоумкуватий", на відміну від попередніх слів, викличе в людини негативні емоції та може образити й образити. *Wenn du ein bisschen mehr nachdenken würdest, würden dich weniger Leute für einen Vollpfosten halten.* - Якби ти частіше замислювався, менше б людей вважали тебе ідіотом.

Сленгові одиниці завжди мають синоніми в літературній лексиці. Вони є ніби другими, більш експресивними, ніж звичайні, назвами предметів. Експресивність їхня спирається на образність, дотепність, несподіванку, інколи кумедне спотворення. Особливо яскраве експресивне забарвлення сленгів, що відображають у мовленні різні негативні явища, властиві дійсності [12].

Приміром, дієслово "їсти, вживати їжу" в німецькій мові має 3 синоніми в трьох стилях: підвищений стиль - "speisen", літературна норма "essen", грубе значення слова, яке іноді трапляється в розмовному мовленні, - "fressen".

Ідеологічна функція сленгу проявляється в тому, що на мову впливають вік мовця, його професійні характеристики, приналежність до певного соціального середовища, культура та рівень освіти.

Лінгвісти стверджують, що людина володіє низкою норм і вимовних варіацій, присутніх у мові, і може використовувати їх по-різному залежно від комунікативної ситуації.

У реальному житті так звані "верхні ешелони" суспільства не завжди послуговуються літературними нормами, тоді як "низи" використовують соціальні, міські чи регіональні діалекти [18].

Світоглядна функція пов'язана з езотерикою. Реалізація цієї функції сленгу зумовлена його специфікою, тобто відносно закритим характером існування порівняно з літературною мовою. Лексичні одиниці сленгу відображають солідарність і навіть ворожість до чужинців, притаманну членам будь-якої групи. Протиставлення "своїх" і "чужих" відображається в наборі сленгових термінів, що використовуються для позначення чужинців, які не можуть бути "своїми" і не можуть приєднатися до певної групи.

Деякі дослідники називають функцію ідентифікації сигнальною функцією, яку також пов'язують з езотеричною функцією. Сленг є своєрідним паролем, суть якого полягає в тому, що він дозволяє людям розпізнавати "своїх" серед інших (за допомогою мови та жестів), допомагає знаходити потрібних людей і допомагає встановлювати і підтримувати контакти. Під час розмови мовець посилає сигнали про себе та навколишній світ.

Мовлення мовця виявляє його соціальний статус, вік і регіон походження (оскільки певні діалекти характеризуються фонетичними, граматичними та лексичними особливостями). Мовленнєва поведінка мовця підкреслює його готовність підтримувати контакт з членами певної групи [3].

Як показує функціональна теорія сленгу, сленг відіграє багатофункціональну роль. Сленг забезпечує активні зміни в мові та поповнює мову новими лексичними одиницями.

Сленг є важливим аспектом лінгвістики. Сленг створюється людьми для задоволення особливих потреб у спілкуванні з друзями, родичами та суспільством.

Сленг, як жива і невід'ємна частина мови, розвивається не сам по собі, а під впливом суспільства. Молодіжний сленг вказує і відображає соціальні проблеми і доводить, що "мова молоді" залежить від життя суспільства і навколишнього середовища.

До класифікації молодіжної лексики входять такі тематичні групи, як комунікація в групі (школа, професія, вільний час, друзі), емоційний або ментальний стан (радість, смуток, глузування, захоплення, наклеп тощо), привабливі для молоді локації (школа, кафе, дискотека, торговельний центр, спорт тощо), навчання (вчителі, клас, предмети, світогляд і політика). Під час дослідження серіалу на молодіжну лексику можна виокремити такі лексико-семантичні групи, як номінації близьких людей і представників протилежної статі, навчання, інтереси/хобі, позитивні та негативні оцінки.

Під час дослідження насамперед ми звернули увагу на шкільний сленг, адже головними героями були школярі.

Більшість сленгів має широке стилістичне забарвлення. Розмовна мова молоді сповнена експресії, іронії та гумору. У розмовній мові старших людей експресивна функція не є домінантною, а лише побічною, тоді як у молодіжній мові вона домінує. Спілкування молоді є більш розкутим, емоційно виразнішим і має сильніше прагнення до самовираження, що знаходить своє відображення в мові і призводить до появи нових засобів вираження і нестандартної лексики[8].

Це можна простежити на прикладі слів: kümmeln - ботаніти, старанно вчитися, bläuren - забивати, прогулювати, ableisen, abfetzen, mitmeißeln - скатати, списати, abseilen - втекти, звалити з уроків, die Amsel - виродок, die

Gans - в молодіжному сленгу перекладають не як самку гусака, а як дурепу. Так само часто були використані такі слова, наприклад для характеристики людей: їхніх розумових здібностей, фінансового становища, зовнішності, віку, соціального статусу тощо (der Allesbessesser - очкарик, ботан, der Alki - алкаш, der Nabelküsser - людина маленького зросту, die Zicke - недалеко дівчина тощо, що володіють поняттям вульгаризм, der Prahler - хвальк); для оцінки подій явищ, об'єктів (affengeil, oberaffengeil, geil - добре, круто, офігенно, Alles Käse! - Повна нісенітниця!).

Звісно, не всі слова зі шкільного молодіжного сленгу є експресивними та несуть у собі грубість і вульгаризм. У мовленні підлітків у серіалі найчастіше ми чули такі вирази: der Gedankenmanifestator - олівець, der Spickzettel - шпаргалка, die Folterkammer - спортивна зала, mitmeißeln - записувати будь-що на заняттях, die Bambusleitung - кепський інтернет, die Hopfensmoothie - дослівно хмилеве смузі, що означає пиво.

1.5 Лексичні особливості молодіжної мови

У цьому підрозділі наведено деякі типові приклади німецького молодіжного сленгу, які активно використовуються в сучасному усному мовленні. Аналіз цих прикладів дозволяє перейти до вивчення особливостей словотворення, що характеризують німецький молодіжний сленг.

- *Lasst mich in Ruh(e)! = Bleibt mir vom Lieb!* - Відв'яжіться, відчепіться (= відчепіться) від мене! (Це необразлива, але дуже жорстка вимога дати комусь спокій).

- *Morgen Abend sind meine Eltern nicht da, da hab ich 'ne sturmfreie Bude. Wir können bei mir ne kleine Party machen.* - Завтра ввечері моїх батьків не буде, у мене буде вільна квартира. Ми можемо влаштувати маленьку вечірку. (sturmfrei - вільний від батьків)

- *Ich kenne meinen Computer aus dem Effef, aber ich hab noch nie Cumulus oder ein ähnliches Programm benutzt.* Я знаю свій комп'ютер вздовж і впоперек,

але Cumulus або якусь іншу подібну програму ніколи не використовував. (aus dem Effef - "напам'ять")

- *Das Wetter ist heute total beschissen.* - Погода сьогодні абсолютно жахлива.

- *Ich will was knabbern.* - Я хочу що-небудь перекусити. (knabbern = синонім до слова essen)

- *Aber Mensch!* - Ну як не соромно! Та що ти кажеш! Ну що ж це таке! (Нейтральне звучання, загалом висловлює несхвалення або ж незадоволення співрозмовника чимось).

- *Preise sind gepurzelt.* Ціни впали. (purzeln - падати стрімголов/догори дригом/перекидом)

- *Alf, halte die Fresse!* - Альф, замовкни! (це речення виражає грубий наказ замовкнути)

- *Das ist ein Hammer!* - Це неймовірно!

- *Die gibt echt so viel auf, die armen Kinder sehen kein Land mehr!* - Дітям задають так багато домашнього завдання, що ті вже не сподіваються їх колись усе зробити. (Kein Land sehen - не бачити кінця і краю)

- *Geht zum Teufel!* - Ідіть ви до біса!

- *Gehst du heute zur Uni?* - Ідеш сьогодні в університет?

- *Leckt mich am Arsch!* -Та ну вас! (Це речення являє собою дуже грубу відмову на прохання).

- *Chill doch ein!* - Просто розслабся!

- *Lass mal stecken, ich hab' da 10 Jahren verbracht, ich weiß wovon ich rede.*

Та перестань, я там 10 років провів, знаю про що говорю.

- *Sie hat nicht alle Tassen im Schrank.* - У неї не все вдома.

- *Mist! Draußen regnet.* - Блін! На вулиці йде дощ.

- *Lass die Finger von meinen Sachen!* - Не чіпай мої речі! (die Finger von etwas lassen - руки геть від...)

- *Seid ihr noch da? Ich komm dann gleich geflitzt!* - Ви ще там? Я тоді зараз підскочу!

- *Sie hat 2 Tage flachgelegen.* - Вона два дні лежала пластом.

- *Wie viel Geld können wir jetzt für die Geschenke lockermachen?* - Скільки грошей ми зараз можемо відстебнути (витратити) на подарунки?

- *Durch seinen Leichtsinn hat er alles verbockt.* - Через свою легковажність він усе зіпсував.

- *Darf ich mal wieder wieder bei euch pennen?* - Можу я знову у вас залишитися (переночувати)?

- *Was laberst du da?* - Що ти несеш? [27]

Звертаючи увагу на вищевикладені речення німецької молоді з використанням сленгових одиниць, ми можемо дійти висновку, що в молодіжній лексиці представлено всі основні види словотворення: скорочення, словозбереження, афіксація тощо.

Розглянемо лише деякі особливості словотворення, що яскраво відображають загальні тенденції в німецькій молодіжній лексиці.

Молодь активно використовує у своєму мовленні скорочення. Причиною використання скорочень є мета економії мовних засобів, а також бажання бути незрозумілими для людей, які не входять до їхнього так званого "особистого кола спілкування" [3].

Для розмовної мови більш характерні усічення. Наприклад, одним із найуживаніших типів усічення є апокопа. Апокопа - усічення кінцевих складів.

Наочно можна простежити на усіченні власних імен: Alfred - Alf; Hannelore - Hanne; Alexander - Alex; Maximilian - Max.

Усі типи усічення слова заведено називати контрактурами. Доктор філологічних наук і дослідник німецької мови Є. В. Розен вказує, що ініціальні контрактури мають низку переваг перед повними найменуваннями - вони коротші, зручніші для поєднання з іншими основами в єдиний комплекс складного слова. Тому ми зустрічаємо їх у значній кількості в лексиконі молоді.

Контрактури часто трапляються в усному мовленні, оскільки вони коротші, зручніші для вимови:

- Stip - Stipendium (стипендія);

- Proff - Professor (професор);
- Uni - Universität (університет), Mathe - Mathematik (математика);
- Tri - Trigonometrie (тригонометрія);
- Litte - Literatur (література);
- Diss - Dissertation (дисертація);
- Demo - Demonstration (демонстрація);
- Bund - Bundeswehr (збройні сили ФРН);
- Disko - Diskothek (дискотека);
- Info - Information (інформація);
- Poli - Polizei (поліція) [26].

У молодіжному середовищі усиченню піддаються не тільки слова, а й цілі словосполучення. Піддаючись цьому процесу, вони переходять у розряд сленгу. Скорочення поділяються на абрєвіатури й акроніми.

Абрєвіатура - будь-яке скорочене слово або словосполучення, де кожна буква читається як в алфавіті:

- ОК - (вираз згоди);
- TV (Television) - телебачення;
- DJ (Diskjockey) - людина, яка здійснює публічне відтворення записаних на звуковій носії музичних творів зі змінами,
- LED Birne (Light-emitting-diode) - світлодіодна лампа,
- PS (Playstation) - ігрова приставка.

Особливо молодь активно використовує скорочення в повідомленнях. Німецька мова в повідомленнях інша. Старше покоління, віком від 55 років, звісно, надають перевагу реченням довгим і розгорнутим та з правильним порядком слів, згідно з усіма граматичними та лексичними правилами німецької мови.

На відміну від дорослих, підлітки використовують у листуваннях уривчасті речення та скорочення різного виду: bb - bis bald (до скорого), bm - bis morgen (до завтра), fm - freut mich (тішить мене), gm - guten Morgen (доброго ранку), gn - gute Nacht (доброї ночі), lG - liebe Grüße (з найкращими

побажаннями), thx - (від англійського слова "Thanks") Danke (дякую), wd - wieder da (знову тут), lw - langweilig (нудно).

Акроніми - абрєвіатури, утворена з початкових літер слів або словосполучень, вимовлена як єдине слово: VIP (Very Important Person) - людина, що має персональні привілеї, ARG (Alternative Reality Games) - ігри в альтернативній реальності, ASAP (As Soon As Possible) - відповідає українському кліше "якнайшвидше", XBOX - ігрова приставка, WLAN (Wireless Local Area Network) - бездротова локальна мережа, LOL (Laughing Out Loud) - гучний сміх.

Ще одним зі способів словотворення є словоскладання - це спосіб словотворення, за якого частина одного слова зливається з частиною іншого слова або з цілим словом.

Словоскладання дуже розвинене в німецькій мові. Найчастіше перший компонент складного слова виступає певним доповненням до другого компонента, описує його якості або особливості.

Такі слова не зустрінеш у словнику. Їх можна зрозуміти тільки за двома початковими словами: sturm + frei = sturmfrei (удома без батьків), die Fläche + liegen = flachliegen (лежати пластом), locker + machen = lockermachen (ослабити, розв'язати, відстебнути, вивільнити), loben + der Wert = lobenswert (похвально) [26].

Наступним поширеним видом словотворення молодіжного сленгу в німецькій мові ми можемо виділити афіксацію.

Афіксація - спосіб утворення нових слів за допомогою афіксів, приєднання афіксів до кореня або основи слова. Так, наприклад, приєднання префіксів до коренів або основ слова називається префіксацією: "abfüttern" - харчуватися неякісною їжею, "einpfeifen" - наспіх їсти, "zubuttern" - дати хабар, "ausmisten" - позбуватися непотрібних речей, "abfahren" - фанатити, тягнутися, "dranbleiben" - не здаватися, не переставати, продовжувати щось робити, "verbocken", "vermasseln", "versauen" - облажатися.

Так само ми можемо помітити часте використання в сучасній німецькій лексиці такого способу словотворення, як конверсія.

Конверсія - спосіб словотворення, утворення нового слова шляхом переходу основи нового слова шляхом переходу основи в іншу парадигму словозміни. Таким чином, отримана лексема належить до іншої частини мови [3].

Аналізуючи сучасну розмовну лексику німецької мови, ми виявили, що в цій сфері реалізуються всілякі варіанти утворення слів за конверсією.

Найчастіше за конверсією утворюються дієслова від іменникових основ. У цих випадках було використано основу іменника, що вже зазнала зміни значення внаслідок перенесення. Від лексем, що набули в лексиці молоді нового значення, утворено також дієслова:

"rennen" (притулитися) - від іменника "Penner", "flitzen" (мчати, дуги, чухати, кулею бігти) - "Flitz", "quarken" (нести нісенітницю) - "Quark" = Unsinn. "trüffeln" (напружено думати) - "Trüffel", schlägern (бузити) - "Schläger; "grasen" (курити "траву") - "Gras".

У молодіжній лексиці так само часто зустрічаємо зворотний процес - за конверсією утворюються іменники від дієслівних основ: "Naffel" (середина, центр) - "naffeln", "Scheuch" (лякало) - "verscheuchen", "Dudel" (марнослав) - von "dudeln"...

Чинна в загальнонаціональній німецькій мові тенденція до збільшення кількості відсубстантивних дієслів за конверсією знаходить своє відображення і в словотворенні молодіжної лексики, де цей спосіб особливо продуктивний.

Таким чином, вивчаючи види словотворення німецьких молодіжних сленгів, ми побачили практично кожний вид словотворення, але найуживанішим є скорочення не тільки слів, а й словосполучень. Це пояснюється тим, що мови мають тенденцію до спрощення. Спрощення мов - неминучий процес, що прискорюється поширенням мови.

Окрім лексичних змін, досліджуючи сучасну розмовну лексику німецької мови, ми так само помітили граматичні зміни. Заведено вважати, що

граматичний лад мови являє собою найбільш стійку частину її системи. Проте він теж зазнає змін у пласті молодіжної лексики [3].

Грамматика німецького молодіжного сленгу від граматики літературної німецької мови відрізняється спрощеністю. Головною тенденцією в граматиці сучасної німецької мови є зміни в системі граматичних відмінків - так зване "відмирання відмінків". Про цю тенденцію свідчить німецький лінгвіст Б. Зік у своїй книзі "Der Dativ ist dem Genitiv sein Tod" (Пологовий відмінок мертвий). Дійсно, у мовленні німців частіше можна почути *die Jacke vom Bruder* або *dem Bruder seine Jacke* замість *des Bruders Jacke* або *die Jacke des Bruders*.

Цікаво те, що таку тенденцію можна простежити не лише в розмовній мові, а й навіть на сторінках німецької преси, у книжках сучасних авторів, у мовленні кореспондентів у новинних і розважальних програмах на просторах телебачення. Так, в одному з найвідоміших щотижневих журналів Німеччини "Spiegel" простежується ця тенденція.

Родовий відмінок замінюється давальним відмінком. В одній зі статей замість *Deutschlands Hauptstadt* і *Russlands Politik* можна побачити *die Hauptstadt von Deutschland* і *die Politik von Russland*. А, як відомо що мова ЗМІ фіксує певні мовні моди та тенденції.

Ще одна тенденція, яка підтверджує "смерть" Genitiv(a), - часта відсутність закінчень в іменників у родовому відмінку. Наприклад, у словосполученні *die Rede des Vaters* найчастіше молоді люди опустять закінчення -s у слова "der Vater" - *die Rede des Vater*. *Die Idee des Manns* - *die Idee des Mann*, *der Autor des Buches* - *der Autor des Buch*, *die Funktion des Herzes* - *die Funktion des Herz*.

Нелюбов до родового відмінка проявляється дедалі сильніше в німців, особливо в молодого покоління. На думку німецьких лінгвістів, зникнення родового відмінка проявляється через наслідування англійської мови, адже в англійській мові родовий відмінок утворюється за допомогою прийменника *of*, тобто в англійській мові родовий відмінок утворюється без закінчень, і молоде покоління впроваджує дану граматичну тенденцію в мовлення німецької мови.

Так само дослідники німецької мови відзначають, що закінчення зникає відповідно до загальної тенденції до редукування закінчень. Найчастіше в розмові молодих людей можна почути опущення закінчень -e у дієслів у першій особі однини [26]. Замість *Ich habe heute ein neues Buch gekauft* молодими людьми буде сказано *"Ich hab' heute ein neues Buch gekauft"*, *Ich komme zur Schule - Ich komm' zur Schule*.

Тенденція "забувати" закінчення іменників "слабкого" відмінювання в давальному та знахідному відмінках стрімко набирає обертів.

Речення *"Dem Patient geht's gut"* і *"Lukas, lass die Katze in Ruhe"* можна почути в Німеччині набагато частіше, ніж їхні "правильні" варіанти.

Неправильне відмінювання іменників і раніше було характерним, наприклад, для розмовної мови, але з точки зору літературної мови завжди вважалося неприпустимим.

Описані вище тенденції розвитку німецької мови відображають сучасну мовну реальність у німецькомовному просторі.

Найважливішу роль у цьому процесі відіграє тенденція до економії мовних засобів.

Очевидно, розглянуті відмінкові форми формально збігаються з основою імені іменника, тобто не використовують жодного показника, бо артикль дає змогу ідентифікувати відмінок. Саме через економію форми відмінка стають немаркованими.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Перш за все, сленг відіграє значну роль у соціальному та комунікативному житті молоді. Він не тільки слугує засобом самовираження та групової ідентифікації, але й відображає соціальні та культурні тенденції. Молодіжний сленг є дзеркалом суспільних змін, демонструючи вплив навколишнього середовища на мовлення молоді.

Крім того, сленг активно поповнює мову новими лексичними одиницями, сприяючи її динамічному розвитку. Процес словотворення у молодіжному сленгу характеризується різноманітністю та творчим підходом, що включає скорочення слів, абрєвіації, акроніми, словоскладання, афіксацію та конверсію. Це сприяє економії мовних засобів та підвищує ефективність комунікації.

Також, розмовна мова молоді насичена експресивними виразами, іронією та гумором, що відрізняє її від мови старших поколінь. Спілкування молоді більш розкуте, емоційно виразне та орієнтоване на самовираження, що призводить до появи нових лексичних одиниць та нестандартних виразів.

Граматичні зміни у молодіжному сленгу відображають загальну тенденцію до спрощення мовних структур. Зокрема, спостерігається зменшення використання граматичних відмінків, скорочення дієслівних закінчень та зміна правил відмінювання іменників. Ці процеси відбуваються під впливом англійської мови та загальної тенденції до редукування граматичних форм.

Таким чином, молодіжний сленг є важливим аспектом сучасної німецької мови, що відображає різноманітні соціальні, культурні та лінгвістичні процеси. Його вивчення допомагає зрозуміти динаміку мовних змін та тенденції подальшого розвитку німецької мови в цілому.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКОЇ МОЛОДІЖНОЇ МОВИ У РОМАНІ «CRAZY» БЕНЬЯМІНА ЛЕБЕРТА

2.1. Особливості перекладу молодіжної мови у романі

Стиль роману «Crazy» відрізняється широким використанням молодіжної лексики, за винятком розмовної та грубої лексики. У німецькій літературі подібна практика використання молодіжної мови була впроваджена кілька десятиліть тому, що робить цю лексику зрозумілою і прийнятною для читачів. Роман зацікавлює переважно підлітків, оскільки написаний в їхньому зрозумілому стилі і відображає їхні унікальні мовні особливості.

Молодіжний сленг у романі «Crazy» порівняно з іншими німецькими творами сповнений емоційності, експресивності, чутливості, ліризму та суб'єктивності, у порівнянні з іншими німецькими творами. Диференційною ознакою сучасного молодіжного мовлення у романі є вживання англо-американізмів як у вигляді запозичень, так і для називання об'єктів реальності, як от фільмів, написів, книг тощо, наприклад «cool», «phonen», «crazy», «Dragonheart», «Independence Day», «Misery», «Braveheart» тощо. Присутні також фразеологізми, що є проявом авторської індивідуальності: «*Troy weiß ein Lied davon zu singen.*», «*Führt einen alten Mann nicht hinters Licht.*», «*Ich sehe schwarz für euch.*», «*Er sagt, er sehe für meine Zukunft schwarz.*», «*Der schweigsame Troy ist über seinen Schatten gesprungen.*», «*Das genügt, um seinen Senf dazuzugeben.*», «*Dieser Junge ist wirklich nie mit Gold beschenkt worden.*».

Використовуючи такі мовні засоби, автор намагається відтворити у сучасному молодіжному романі характерний душевний стан персонажів, де панує цілковита дисгармонія, на що впливає суспільство та інші зовнішні чинники. Мовна картина твору служить для відображення соціальних і культурних особливостей молодіжного середовища, повної передачі характеристики часу, стану героїв та їх ставлення до тих чи інших життєвих ситуацій. Завдяки широкому використанню мови підлітків текст набуває специфічного художнього, психоемоційного, соціально-побутового та іноді містичного забарвлення. Загалом, молодіжна мова, що використовується в

романі є дуже оригіальною, своєрідною і непритаманною усім іншим німецькомовним сучасним творам.

Німецька література кілька десятиліть тому запровадила грубу та вульгарну лексику, тому вульгарні слова сприймаються німцями набагато спокійніше, ніж українцями. Це поставило перед перекладачем досить складне завдання: не спотворити стиль оригіналу, залишитися вірним молодіжному жаргону, не викликати внутрішнього опору в українських читачів, які не надто відкриті до грубих зауважень.

Слід зазначити, що перекладач успішно впорався з цим нелегким завданням щодо вибору звичних молодіжній аудиторії лексичних елементів для відтворення сленгу, наприклад:

<i>Mädchen seien geil. S. 72</i>	<i>Дівчата – це драйв. С. 72</i>
<i>Seit zwei Jahren mache ich schon sämtlichen Scheiß mit. S. 99</i>	<i>Вже два роки я беру участь у всіх ваших прибацаних акціях. С. 98</i>
<i>Mein Gott, ist das alles mies. S. 92</i>	<i>Боже мій, який смурняк. С. 92</i>

Нам цікаво, що навіть у випадках, коли автор оригіналу вживає нейтральну лексему, перекладач все одно використовує стилістичні варіації, знаходячи лексеми, які (зазвичай) є більш експресивними, ніж нейтральні слова, наприклад:

<i>Janosch sagt, das Essen sei schlecht. S. 15</i>	<i>Янош каже, що годують тут паскудно. С. 13</i>
<i>Er sei sehr geizig. S. 16</i>	<i>Він суперскупердяй. С. 14</i>
<i>Sehr schlecht sogar. S. 15</i>	<i>Просто препаскудно. С. 13</i>

<i>Die Weiber stehen doch auf große Blonde ... S. 26</i>	<i>Баби тацаться від високих блондинів ... С. 24</i>
<i>Lernen. S. 123</i>	<i>Зубрять. С. 124</i>
<i>Alle starren auf Janosch. C. 32</i>	<i>Всі втуплюються в Яноша. С. 30</i>
<i>Vielleicht wegen dem Essen. S. 34</i>	<i>Може то через хавчик. С. 33</i>
<i>Die Jungen. S. 139</i>	<i>Пацани. С. 139</i>
<i>Was ist jetzt mit den Weibern? S. 39</i>	<i>Ну то що з тьолками? С. 38</i>
<i>meine Eltern streiten sich. S. 123</i>	<i>мої батьки гризуться. С. 124</i>
<i>In Bayern ist das besonders schlimm. S. 123</i>	<i>В Баварії ситуація особливо херова. С. 124</i>
<i>ist angeschrieben S. 86</i>	<i>нашкрябаний С. 85</i>
<i>quatschen S. 87</i>	<i>потринділи 87</i>
<i>Ja – Gott ist schon cool. S. 121</i>	<i>Так, Бог – крутий чувак. С. 121</i>

Бачимо, що такі перекладацькі рішення підвищують емоційність твору, подекуди додають негативні відгуки чи знижують стиль.

Ми можемо стверджувати, що збільшення сенсу в перекладі виходить за межі втрати емоцій через відсутність лексики молодіжного сленгу в рідній мові, і тому їх важко пояснити бажанням отримати компенсацію.

Очевидно, що причини такої стратегії слід шукати не на мовно-семантичному чи когнітивному рівні мовної особистості перекладача, а на прагматичному рівні, що складається з цілей, мотивацій тощо мотивів і установок конкретної особистості.

Скажімо, серед мотивів С. Онуфрів основний акцент зроблено на юного українського читача, підлітка, який має побачити й відчути в книзі справжнього ровесника, його спосіб мислення та мовлення. Залучити цього читача непросто, тому стиль перекладу має бути «своїм».

Слід зазначити, що не кожен перекладач вирішується взятися за переклад такого твору, оскільки слова сучасної молоді не є «своїми» для перекладачів старшого покоління, які, навіть маючи чималий досвід художнього перекладу та літературний талант, спрямований на художнє вираження яскравими, традиційними образами української культури та ліричною, метафоричною картиною світу.

С. Онуфрив — порівняно молода перекладачка, яка розпочала свою роботу з перекладів Ю. Андруховича німецькою мовою і продовжила перекладами з німецької сучасних авторів. Ще два твори на тему молоді, які вона переклала, були Томасом Бруссігом, одним із найвідоміших письменників сучасної Німеччини, «Сонячна алея» та «Чому футбол, або як хлопці стають чоловіками». Тому вибір твору для перекладу засвідчив близькість теми до перекладача, його відкритість до використання багатозначності стилістично маркованих одиниць, його ставлення до його турботи про можливість використання жаргону та грубої лексики в художніх творах для репрезентації. стиль самобутнього твору, віра в розуміння молодого покоління.

Але прагнення перекладачки підвищити емоційність і розширити функціональне поле конотації за рахунок збільшення кількості стилістично маркованих одиниць, а інколи — знизити розряд розмовної лексики та повсякденного в жаргон можна розцінювати як спробу «виправити» (Т. Гаврилів) текст у бік іншого культурного та соціального універсуму. Водночас ми виявили, що молоді перекладачі самі стають «декодерами табу» у своїх цільових культурах, перетинаючи кордони заборонених зон.

Можливо, додавши експресивності, перекладачка хотіла зробити так, щоб її переклад неодмінно був тепло сприйнятий молодією українською аудиторією як текст у «її» стилі. Чи справедливе це припущення для інших елементів оригіналу?

Якщо перекладач використовує розширення або доповнення словникового запасу, це головним чином для того, щоб посилити вираз і - дуже

часто - щоб зробити судження, роблячи переклад більш суб'єктивним, ніж оригінал.

Порівнюючи психологію українців і німців, дослідники відзначають специфічні риси української психології, такі як підвищена емоційність, чутливість, ліризм, вища суб'єктивність, а також більшу сухість німців, схильних до ідеалізму та об'єктивізації. Можна помітити тенденцію використання перекладачкою таких видів перекладацької трансформації, а саме:

- Опущення (цілеспрямоване усунення певних членів речення з метою уникнення стилістичного перенавантаження та скорочення тексту без втрати змісту):

<i>Er sei sogar in zwei unterschiedenen Socken in die Schule gekommen. S. 105</i>	<i>Навіть примудрився прийти до школи у двох різних шкарпетках. С. 105</i>
---	--

- Додавання (лексичні збільшення речень, обумовлене формальною невиразністю семантичних компонентів оригіналу):

<i>Für einen Sechzehnjährigen ist das ziemlich hart. S. 123</i>	<i>Для шістнадцятирічного підлітка це дуже важке випробування. С. 123</i>
<i>Hamsterbacken S. 138</i>	<i>Ненажерлива пащека. С. 138</i>

Яскравою особливістю мовлення сучасної молоді є активне вживання англо-американізмів як у формі запозичень, так і у формі найменування предметів дійсності, таких як фільми, написи, книги тощо.

Такі елементи зустрічаються в оригіналі без будь-якої адаптації чи пояснення: очевидно, що прості імена та вирази неважкі для розуміння німецької молоді. Як перекладач справляється з такими факторами? Він

перекладає запозичені слова, що використовуються в німецькій мові, на звичну лексику:

das war ein <i>accident</i> . S. 40	“це був <i>нещасний випадок</i> ” С. 39
-------------------------------------	---

Тут назви та фрази пісень чи написи іноді не змінюються і таким чином роблять текст незвичним, зберігаючи присмак молодіжного сленгу (американізація). Помітне використання перекладачкою таких структурних трансформацій у перекладі як трансплантація, тобто перенесення слів і певних сталих виразів у текст перекладу в іншомовному написанні для надання певним частинам тексту автентичності.

Die schwarze Jeans und das weiße <i>Pink Floyd – The wall</i> T-Shirt sind bereit. S. 19	Чорні джинси й біла футболка з написом <i>Pink Floyd – The wall</i> лежать наготові. С. 17
Auf seiner Bettdecke liegt ein <i>Playboy</i> -Heftchen. S. 44	На ковдрі лежить журнал <i>Playboy</i> . С. 44
Er liebt die <i>Rolling Stones</i> . S. 46	Він любить <i>Роллінг Стоунз</i> . С. 45
Nur <i>Victoria</i> von den <i>Spice Girls</i> . S. 47	Лише <i>Вікторію</i> зі <i>Spice Girls</i> . С. 46
<i>When the going gets tough, the tough gets going</i> ist darauf zu lesen. S. 53	На ній написано <i>when the going gets tough, the tough gets going</i> . С. 53
<i>Marlboro</i> natürlich. S. 58	Ясна річ, <i>Marlboro</i> . С. 58

Але іноді чуже перекладається:

Wie in <i>Independence Day</i> eben. S. 147	Як у « <i>Дні незалежності</i> ». С. 147
---	--

Bleistift ... <i>Built your own future</i> ist darauf zu lesen. S. 126	На ньому написано: <i>збудуй своє</i> <i>власне майбутнє</i> С. 126
---	--

Таким чином, ми бачимо, що перекладачка балансує між різними стратегіями, орієнтуючись на власне уявлення про межі іншомовної компетенції цільової аудиторії.

Тут можна говорити про когнітивний рівень мовної особистості перекладача, що відображає його власні знання про свій світ і його судження про знання перекладача.

Цікавий випадок стилізації, якого немає в оригіналі, яскраво підтверджує гіпотезу про те, що перекладачка намагалася знайти елементи справжнього молодіжного мовлення, щоб зв'язати німецькомовного реципієнта й українську мову, відтворює прагматизм оригіналу в перекладі, забезпечуючи прагматизм перекладу. Повнота останнього, хоча на лексико-стилістичному рівні елементи не рівнозначні:

<i>Schließlich war das ganze Zeug</i> <i>schon irgendwie crazy. S. 102</i>	<i>Зрештою, все це було суцільна</i> <i>крейза. С. 101</i>
---	---

На відміну від вище наведеної стилізації, перекладачка одомашнює деякі явища, застосовуючи місцеві явища-реалії:

<i>Lady Di war immer Lady Di. S.</i> <i>101</i>	<i>Леді Діана – це Леді Діана. С. 100</i>
<i>Er trägt einen roten</i> <i>Trainingsanzug von Adidas. S. 103</i>	<i>На ньому – червоний спортивний</i> <i>костюм фірми «Адідас». С. 103</i>
<i>Meidet den Kontakt mit Beamten!</i> <i>S. 129</i>	<i>Уникайте людей в уніформі. С. 130</i>

Цей уривок тексту є прикладом застосування перекладачкою методу «одомашнення», що також є однією зі стратегій перекладу. Основною метою цієї стратегії є забезпечення найкращої передачі сенсу початкового тексту, аби він виглядав природним для читача, усуваючи бар'єри, пов'язані з культурними відмінностями.

Видається дивним, що німецьку систему оцінювання, за якою двійка — це добре, а шість — найгірше, перекладачка не пояснює навіть із натяком, залишаючи українському читачеві здогадуватися з контексту.

Розберемо фразеологізми разом із молодіжною лексикою основного стилю автора. В основному перекладачка намагається відтворити фразу за допомогою словосполучень, але іноді трапляється просто перетворення ідіоми у вільне словосполучення, тобто нефразеологічний переклад.

<i>Troy weiß ein Lied davon zu singen.</i> S. 92	<i>Трой вміє створити відповідний настрій.</i> С. 92
<i>Führt einen alten Mann nicht hinters Licht.</i> S. 107	<i>Не обдурюйте старого чоловіка.</i> С. 107
<i>Er sagt, er sehe für meine Zukunft schwarz.</i> S. 123	<i>Він каже, що мої перспективи невтішні.</i> С. 123

Набагато частіше трапляються випадки, коли перекладачка вводить фразеологізм чи стійке порівняння при нейтральній лексемі оригіналу, напр.

<i>Den Landorf-Schülern ist es egal ...</i> S. 35	<i>Учням Ляндорфа по цимбалах.</i> С. 33
<i>Ist euer Freund immer so grob?</i> S. 110	<i>Ваш друг завжди так пускує?</i> С. 110
<i>So etwas Ähnliches.</i> S. 135	<i>Щось із тої опери.</i> С. 135

У деяких випадках перекладачка віднаходить фразеологізм зі зміною образу чи зниженням реєстру:

<i>Darauf kannst du Gift nehmen. S. 97</i>	<i>Мур – бетон. С. 96</i>
<i>Der schweigsame Troy ist über seinen Schatten gesprungen. S. 94</i>	<i>Мовчазний Трой скочив вище своєї голови. С. 93</i>
<i>Du bist wahnsinnig. S. 121</i>	<i>Ти звар'ював. С. 121</i>

На нашу думку, синтаксичні варіації також певним чином пов'язані з когнітивним і прагматичним рівнями мовної особистості перекладачки. С. Онуфрив в основному дотримується авторського стилю щодо синтаксичної будови.

Але інколи перекладачка замінює авторський короткий, навіть уривчастий ритм, створений короткими, простими, часто еліптичними реченнями, більш розгорнутим ритмом, об'єднуючи короткі речення в одну пару:

<i>Mit Neonrahmen. Grün. S. 158</i>	<i>У неоновій рамці зеленого кольору. С. 158</i>
<i>Ihre Augen waren wie das Meer. Blau und weit. S. 106</i>	<i>Очі як море – блакитні й бездонні. С. 105</i>

Особливо яскраво такі зміни проявляються при використанні авторами синтаксичних паралелізмів.

Триразове повторення коротких еліптичних речень — одна з відмінних рис авторського стилю. У перекладі ці повтори не завжди зберігаються, і саме на їх місці ми бачимо, що перекладачі схильні пояснювати чи доповнювати.

<p><i>Weinend. In der Küche. Auf dem roten Küchenhocker. Vor dem Fenster. S. 92</i></p>	<p><i>Як вона плаче. В кухні. Сидячи на червоному дзиглику. Перед вікном. С. 91</i></p>
<p><i>Die Dose ist leer. Komisch. Dabei habe ich sie doch gerade erst geöffnet. Na ja. Wie gesagt. S. 73</i></p>	<p><i>Банка порожня. Дивно. Я ж тільки що її відкрив. Ось тобі й на. Як я вже казав. С. 73</i></p>

Можна припустити, що саме вербальна установка особистості оповідача змусила його несвідомо вживати такі конструкції, коли переклад, який він використовував у власній розповіді чи описі, наслідує словесний шаблон українського митця з його образотворчим нахилом.

Ця теза потребує перевірки на ширшому матеріалі, але навіть у тексті цього роману ми спостерігали кілька випадків, коли перекладач звертається до високого стилю, поетизує образ чи вживає в оригіналі фразу вищого тону:

<p><i>Du solltest dir nicht in die Hose scheißen. S. 23</i></p>	<p><i>Не варто падати духом С. 23</i></p>
---	---

Мовна образність твору відбиває соціокультурні особливості молодіжного середовища, повно передає особливості епохи, долю героїв та їхнє ставлення до певних життєвих ситуацій.

Завдяки широкому використанню мови підлітків текст набуває специфічного, а часом і містичного художнього, психоемоційного, соціально-побутового забарвлення.

Загалом мова, якою користується молодь у романі, є дуже самобутньою, неповторною та незвичною порівняно з усіма іншими сучасними німецькомовними творами.

Таким чином, ми бачимо, що всі рівні мовної особистості перекладача – вербальний, когнітивний і прагматичний – виражені в його перекладеному тексті як ознаки особистого стилю і суттєво впливають на повноту відтворення «оригіналу».

Дослідницька перспектива передбачає участь в аналізі перекладів кількох перекладачів з метою порівняння перекладацьких рішень і виявлення основних елементів мовної особистості перекладача.

2.2. Порівняння молодіжної мови у романі «Crazy» та літературної німецької мови

Молодіжна мова, використана в романі «Crazy» Беньяміна Леберта, і літературна німецька мова виявляються суттєво різними у своїй природі та функціональних характеристиках. Порівняння молодіжного сленгу у творі та літературної німецької мови виявляє різні лінгвістичні підходи та стилістичні особливості, які впливають на сприйняття та комунікацію з аудиторією.

Літературна німецька мова, як правило, має стандартизований формалізований характер, спираючись на правила граматики та орфографії. Вона використовується для літературних творів, наукових текстів, газетних статей та інших офіційних видань й прагне до точності й чіткості виразу, використовуючи багатство словникового запасу та різноманітні стилістичні прийоми для досягнення літературних цілей.

У контексті роману «Crazy» молодіжна мова відрізняється своєю неформальністю та специфічністю. Основна відмінність полягає у широкому використанні неформальних та інформальних лексичних одиниць, що включає в себе широкий спектр сленгових виразів, жаргонізмів, аббревіатур та новітніх слів, які відображають актуальні молодіжні тренди. Молодіжний сленг у творі є більш відкритою, експресивною та виразною мовою, що дозволяє авторові створити автентичний образ молодіжного середовища.

У літературній німецькій мові, навпаки, переважає стандартизована, формальна та культурно прийнята лексика. Це вимагає від автора дотримання правил граматики та стилю, що забезпечують літературну елегантність і достовірність. Літературна мова зазвичай віддзеркалює норми й конвенції, що діють у мовленні освічених шарів суспільства, і має на меті досягнення широкої аудиторії.

Однією з ключових відмінностей між цими двома мовними формами є їхні цільові аудиторії. Літературна німецька мова спрямована на широке читацьке коло, включаючи людей різного віку та соціальних груп, і має на меті передати певний інтелектуальний і культурний контекст. З іншого боку, молодіжна мова у романі «Crazy» звернена переважно до підлітків та молоді, яка цінує мовну експресивність і ідентифікується з її специфічними виразними засобами. Отже, відмінності між молодіжною мовою у романі «Crazy» та літературною німецькою мовою полягають у їхній специфічній спрямованості: перша акцентується на автентичному відтворенні молодіжного середовища з усіма його унікальними мовними особливостями, а друга – на збереженні мовних норм та культурної відповідальності перед аудиторією.

У романі «Crazy» молодіжна мова втілює в собі унікальний світ мовного вираження, який реалістично відтворює сучасні молодіжні реалії та відступає від офіційної літературної німецької мови. У літературній традиції німецькомовних країн груба та вульгарна лексика використовується протягом десятиліть, що сприймається більш толерантно місцевими читачами. В українському контексті використання подібних виразів може зустрітися з меншою сприйнятливістю серед читацької аудиторії, що може призвести до змін у сприйнятті стилю оригінального тексту. Таким чином, українські читачі, ймовірно, будуть менш схильні до сприйняття вульгарних виразів, залишаючись в межах молодіжного жаргону та уникаючи внутрішнього опору, який може виникнути через меншу толерантність до вульгарних виразів у літературі.

Крім того, незаперечним фактом є те, що український молодіжний сленг містить багато різноманітних сленгових слів та лайок, які при перекладі українською мовою не функціонують як повні еквіваленти.

Варто зазначити, що перекладачка успішно впоралася з поставленим завданням, відтворивши молодіжний сленг з використанням елементів розмовної лексики, що чітко передає специфіку мовленнєвого стилю молоді.

Наведемо кілька прикладів мови підлітків та порівняємо їх з німецькою літературною мовою:

Молодіжна мова в романі:

1. «Janosch grinst.» S. 95
2. «Mein Gott, ist das alles mies.» S. 92
3. «Und manche einfach nur, um hier zu sein.» S. 151
4. «Das Kopfkissen und die Bettdecke sind zerwühlt.» S. 86
5. «Mit seinem blöden Gequassel übers Leben.» S. 135
6. «Seit zwei Jahren mache ich schon sämtlichen Scheiß mit.» S. 99

Літературна німецька мова:

1. «Janosch lächelt.»
2. «Mein Gott, das alles ist Mist.»
3. «Und manche Leute einfach sind hier.»
4. «Das Bett ist nicht gereinigt.»
5. «Mit seinen dummen Gesprächen übers Leben.»
6. «Seit zwei Jahren nehme ich an seinen dummen Aktionen teil.»

Після аналізу вищезазначених прикладів можна зробити висновок, що молодіжна мова, загалом, відрізняється від літературної німецької мови своєю структурою та порядком слів у реченні, а також присутністю в ній нових молодіжних слів, що характерні саме для німецької молодіжної мови.

Окрім того, мова підлітків у романі «Crazy» відрізняється високою емоційністю у висловленнях, наявністю ліричних елементів та експресивності, яку автор намагається максимально автентично відтворити. Високий рівень передачі емоцій і експресії, а також використання молодіжної лексики

дозволяють українському читачеві зрозуміти та емпатично відчувати мовний світ роману, створений автором.

Літературна німецька мова зазвичай не має схожої характеристики і відзначається відсутністю глибоких почуттів та, навіть, у деяких випадках, сухістю.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 2

У даному розділі детально проаналізовано використання молодіжної лексики в романі «Crazy» Беньяміна Леберта, що охоплює різноманітні лексичні одиниці, фразеологізми та англо-американізми. Цей аспект сприяє створенню атмосфери автентичності та відтворенню мовного середовища підлітків, що значно поглиблює емоційне й реалістичне зображення персонажів та їхнього життя.

Перекладачка ефективно передала молодіжний стиль мови з урахуванням особливостей української аудиторії. Її вибір є обґрунтованим, оскільки вона вдало поєднала автентичність оригіналу з адаптацією до української мовної та культурної специфіки.

Попри те, що деякі елементи оригіналу були змінені або адаптовані у процесі перекладу, це здійснювалося з метою збереження емоційного та стилістичного відтінку тексту, щоб зробити його більш зрозумілим та цікавим для українських читачів. Для реалізації адекватного перекладу та досягнення поставленої мети С. Онуфрив обрала метод непрямого перекладу твору. При цьому були використані такі перекладацькі прийоми: лексичні трансформації, зокрема конкретизація понять, компенсація; граматичні трансформації, серед яких перестановки, заміни частин мови та речень, синтаксичні заміни, додавання та описовий переклад.

ВИСНОВКИ

Таким чином, можна зробити висновок, що дослідження використання німецької молодіжної мови в літературних творах є важливою та цікавою темою. Наразі цей процес ще не дуже добре вивчений і вимагає значних зусиль для глибшого розуміння його особливостей. Молодіжне мовлення є суттєвим фактором, що впливає на розвиток сучасної літературної німецької мови, надаючи їй унікальність та оригінальність. Сьогодні підлітковий сленг відомий та популярний в Німеччині не лише серед молоді, але й серед письменників сучасної німецької літератури, які намагаються максимально точно відтворити його лексичні, граматичні та стилістичні особливості. Це завдання є складним і вимагає від авторів значних зусиль та терпіння для досягнення високої якості літературного тексту.

У німецькій літературі груба і вульгарна лексика вперше з'явилася значно раніше, ніж в українській літературі, що призводить до істотних відмінностей у сприйнятті цих виразів читачами обох країн. Німецькі читачі ставляться до вульгарної лексики більш стримано, у порівнянні з українськими, які, як правило, менше звикли до використання вульгарних виразів у літературних текстах.

Український переклад легше сприймається українськими читачами, ніж німецький, оскільки він краще зберігає стиль оригінального тексту, залишаючись у межах молодіжного жаргону і не викликаючи внутрішнього опору в українському читачеві, який чутливіший до вульгарних висловів.

Крім того, важливим аспектом є те, що молодіжна мова характеризується великою кількістю сленгових та суржикових елементів, які не завжди мають еквіваленти в інших мовах. Перекладачка успішно впоралася з цією складністю, знаходячи відповідні елементи розмовної молодіжної лексики для передачі мовного стилю оригіналу.

У ході дослідження було виконано всі поставлені завдання, досліджено молодіжну мову в сучасному німецькому суспільстві та особливості її

використання в Німеччині, проаналізовано молодіжний сленг у романі Беньяміна Леберта «Crazy» та визначено особливості використання й труднощі перекладу підліткової мови в цьому творі. Для того, щоб дійти точних висновків, авторка самостійно проаналізувала наукову літературу, словники та роман Беньяміна Леберта «Crazy».

Дане дослідження має новизну та теоретичну значущість, оскільки тема вивчення молодіжної мови в сучасних німецьких творах є недостатньо дослідженою і тому наразі є дуже популярною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. АВРАМІДІ Е., ЛАЗЕБНА О. ЩОДО НАУКОВИХ ДИСКУСІЙ НАВКОЛО ПОНЯТЬ «МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ », «МОЛОДІЖНА МОВА » ТА «СОЦІОЛЕКТ» У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ. Humanities science current issues. 2019. Т. 1, № 23. С. 39–43.
2. Берестовська Е. М. Молодіжний сленг: формування і функціонування // Питання мовознавства / Е. М. Берестовська – 1996.– №3. - С. 32 – 41.
3. Войцехівська О. Молодіжний, інтерактивний. Журналіст України. 2011. № 12. С. 31–33.
4. Квітчат С. Сленг : thesis. 2014.
URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/8135>
5. Кондратюк О. В. Молодіжний сленг у сучасній періодиці. Наукові записки Інституту журналістики. 2007. Т. 28. С. 162–165.
6. Леберт Б. Крейзі. Роман / Б. Леберт ; [пер. з нім. Софії Онуфрів]. – Львів : Кальварія, 2008. – 175 с.
7. Пастух І. Німецький сленг: інтегративні особливості неологізмів сьогодення / Ірина Пастух // Мовознавство. Наукові виклади. – 2010 . – № 4 . – С. 76–79.
8. Саприкіна О. МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ ЛЕКСИКОЛОГІЇ. New pedagogical thought. 2020. Т. 101, № 1. С. 66–69.
9. Сірик Є. А. Молодіжний сленг американського варіанту англійської мови та особливості його перекладу : магістерська робота. 2020.
URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/4491>
10. Соколовська С. Ф. Німецький молодіжний жаргон: шляхи формування й сучасний статус / С. Ф. Соколовська, М. А. Фахурдінова // Вісн. Житомир. держ. пед. ун-ту. – 2004. – № 14.– С. 236–239
11. Христенко О. С. Німецький молодіжний сленг: лінгвокогнітивний та соціолінгвістичний аспекти : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2009. 20 с.

12. Beneke J. Die Stadtsprache Berlins im Denken und Handeln Jugendlicher / Jürgen Benecke. – Berlin: Aufbau-Verlag, 1989. – 170 S.
13. Deutsches Universalwörterbuch / Unter Leitung von G.Drosdowski. – Mannheim, Wien, Zürich: Dudenverlag, 1989. – 1815 s.
14. Drechko A. GERMAN-SPEAKING YOUTH SLANG AND JARGONS: JOINT AND DISTINCTIVE FEATURES. *Young Scientist*. 2019. Vol. 12, no. 76. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-12-76-62>
15. Ehmann H. Affengeil. Ein Lexikon der Jugendsprache. – München: Verlag C.H. Beck, 1992. – 567 s.
16. Henne H. Jugend und ihre Sprache: Darstellung, Materialien, Kritik / Helmut Henne. – Berlin : Walter de Gruyter, 2011 – 399 S.
17. Kleines Wörterbuch der Jugendsprache / [unter Leitung von M. Heinemann]. – 2. Auf. – Leipzig : Bibliographisches Institut, 1990. – 122 S.
18. Koller W. Einführung in die Übersetzungswissenschaft / Werner Koller. – 8.Auflage. – Tübingen : Narr Francke Attempto Verlag, 2011. – 349 S.
19. Langenscheidts Großwörterbuch. Deutsch als Fremdsprache / [unter Leitung von D. Götz u.a.]. – Berlin, München : Langenscheidt KG, 2001. – 1216 S.
89
20. Lebert B. Crazy. Roman / B. Lebert. – Köln : Kiepenheuer & Witsch, 1999. – 175 S.
21. Löffler H. Germanistische Soziolinguistik Grundlagen der Germanistik / Heinrich Löffler. – 4., neu bearbeitete Auflage. – Berlin : Erich Schmidt Verlag, 2010 – 222 S.
22. Müller-Thurau C. P. Lexikon der Jugendsprache / Claus Peter MüllerThurau. – Tübingen : Niemeyer, 1985. – 145 S. 68. Neuland E. Jugendsprache / Eva Neuland. – Tübingen, Basel : Fraucke Verlag, 2008. – 222 S.
23. Neuland E. Jugendsprachen – Spiegel der Zeit / E. Neuland // Internationale Fachkonferenz 2001 / Bergische Universität Wuppertal. – Frankfurt am Main : Peter Lang GmbH, Internationaler Verlag der Wissenschaften, 2003. – 510 S.

24. Neuland E. Sprachbewußsein und Sprachreflexion innerhalb und außerhalb der Schule. Zur Einführung in die Themenstellung / Eva Neuland // Der Deutschunterricht. – Wiesbaden : Hessisches Landesinstitut für Pädagogik, 1992. – № 4. – S. 3–14.
25. Partridge E. Slang Today and Yesterday / Eric Partridge. – New York : The Macmillan Co., 1934. – 476 p.
26. Schönfeld E. Abgefahren – Eingefahren. Ein Wörterbuch der Jugend- und Knastsprache; Europäisches Übersetzer-Kollegium, 1986. 139 S.
27. Schippan T. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. 1. Aufl. Leipzig: Bibliographisches Institut, 1984. – 307 S.
28. Wörterbuch für Umgangssprache der Jetztzeit. URL: www.sprachnudel.de

СПИСОК ІЛЮСТРОВАНІХ ДЖЕРЕЛ

29. Ahern, C. P.S. Ich liebe dich. / C. Ahern. Freiburg/Breisgau: Rombach. 2006. – 190 s.
30. КРЕЙЗІ. URL: http://loveread.ec/view_global.php?id=46762

ZUSAMMENFASSUNG

Die Untersuchung des Einsatzes der deutschen Jugendsprache in literarischen Werken ist ein hochinteressantes und nützliches Forschungsthema. Bisher ist dieser Bereich noch vergleichsweise wenig erforscht und erfordert beträchtliche Anstrengungen. Die Dynamik des Jugendsprachwortschatzes stellt dabei eine besondere Herausforderung dar.

Die Sprache der Jugend spielt eine bedeutende Rolle bei der Entwicklung der modernen deutschen Literatursprache. Sie ist durch ihre Originalität, Einzigartigkeit und Besonderheit gekennzeichnet. Heutzutage erfreut sich der Jugendslang in Deutschland nicht nur unter Jugendlichen (und anderen sozialen Gruppen) großer Beliebtheit, sondern findet auch bei zeitgenössischen deutschen Schriftstellern Verwendung. Diese bemühen sich, den Jugendslang möglichst präzise zu nutzen und seine lexikalischen, grammatischen und anderen Merkmale getreu wiederzugeben. Dies stellt eine anspruchsvolle Aufgabe dar, die viel Einsatz und Geduld erfordert.

Der Stil des Romans ist geprägt durch den ausgiebigen Einsatz von Jugendsprache, Umgangssprache sowie vulgärer und unhöflicher Lexik. Da grobe und vulgäre Lexik bereits seit Jahrzehnten in der deutschen Literatur vorhanden ist, werden solche Ausdrücke von deutschen Lesern wesentlich gelassener aufgenommen als von ukrainischen Rezipienten.

Die Übersetzung ins Ukrainische wird von ukrainischen Lesern leichter angenommen als von deutschen, da sie den Stil des Originaltextes nicht verfälscht, im Bereich des Jugendslangs bleibt und keinen inneren Widerstand bei ukrainischen Lesern hervorruft, die gegenüber vulgären Ausdrücken weniger tolerant sind.

Zusätzlich ist zu beachten, dass die Jugendsprache reich an Slang und Soziolekten ist, die in der Übersetzung ins Ukrainische nicht vollständig äquivalent sind. Die Übersetzerin hat diese Herausforderung hervorragend gemeistert, indem sie Elemente der gesprochenen Jugendsprache ausgewählt hat, um den Slang adäquat wiederzugeben.

Die Forschung umfasste die Untersuchung der Jugendsprache in der modernen deutschen Gesellschaft, die Analyse des Jugendslangs im Roman „Crazy“ von Benjamin Lebert sowie die Herausarbeitung der Besonderheiten und Schwierigkeiten bei der Übersetzung der Jugendsprache in diesem Werk. Die Autorin analysierte eigenständig wissenschaftliche Literatur, Wörterbücher und den Roman „Crazy“ von Benjamin Lebert, um präzise Schlussfolgerungen zu ziehen.

Diese Studie hat einen innovativen und theoretisch bedeutsamen Charakter, da das Thema der Jugendsprachforschung in modernen deutschen Werken bisher wenig erforscht ist und derzeit großes Interesse genießt.